

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se

Boverkets rapport Dokumentationssystem för byggprodukter (2018:22)

N2018/04684/BB

Sammanfattning

Konkurrensverket avstyrker Boverkets förslag om en lag och en förordning om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk (loggbok). Konkurrensverket avstyrkte Boverkets tidigare förslag om krav på obligatorisk loggbok, eftersom det ansågs ha en negativ påverkan på konkurrensen inom bygg- och byggmaterialsektorn.¹ Konkurrensverket konstaterar att Boverket i utformningen av det nya förslaget inte omhändertagit de potentiella konkurrensproblem som en reglering kan medföra och därmed att även det nya förslaget kan skada konkurrensen.

Det saknas i dag EU-regler om innehållsdeklaration för byggmaterial, vilket begränsar nyttan av obligatoriskt krav på loggbok. Det bedrivs också ett arbete inom Europeiska kommissionen för att utveckla en europeisk loggbok. Konkurrensverket anser därför att det finns en osäkerhet om nyttan av att införa ett nationellt krav på obligatorisk loggbok i närtid och att den föreslagna regleringen riskerar att snedvrیدا och hämma konkurrensen på byggmarknaden.

Utredningen

Boverket har haft i uppdrag av regeringen att utreda vilka regler som ska gälla för dokumentation av byggprodukter i nya byggnader och anläggningar. Boverket har nu kompletterat sitt tidigare förslag om dokumentationssystem för byggprodukter, en så kallad loggbok vid nybyggnation av byggnadsverk (rapport 2015:46).

¹ Konkurrensverket, Remiss – Boverkets rapport Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation (rapport 2015:46) N2015/08935/PUB, dnr 326/2016., Boverket (2015), *Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation - En så kallad loggbok*, rapport 2015:46, regeringsuppdrag.

Boverket föreslår en ny lag och en ny förordning om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk. Boverket anser inte att reglerna om loggbok ska ingå i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, utan finner det lämpligt med en separat reglering. Reglerna om loggbok bör enligt Boverket heller inte ingå i miljöbalken (1998:808) eller i den föreslagna lagen om klimatdeklarationer av byggnader, ej heller i lagen (2006:1592) om energideklarationer för byggnader då en loggbok till sitt innehåll skiljer sig markant från en energi- eller klimatdeklaration. Boverket föreslår att det ska vara fritt att välja loggboksverktyg men att vissa uppgifter om loggboken ska anges i ett nationellt register. Loggboken ska finnas i digital form och byggherren ska se till att loggbok upprättas. Byggherren har en skyldighet att överlämna loggboken till byggnadsverkets ägare som därefter har skyldigheten att förvalta och uppdatera loggboken under byggnadsverkets livslängd. För byggnader bör loggboken uppdateras vid lov- och anmälningspliktiga åtgärder enligt PBL. Boverket blir tillsynsmyndighet avseende krav på loggbok för byggnader. Transportstyrelsen blir tillsynsmyndighet avseende krav på loggbok för anläggningar i form av väg, järnväg, tunnelbana och spårväg. Då byggtjänster omfattas av EU:s tjänstedirektiv, bedömer Boverket att direktivets regler om införande och anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet blir tillämpliga på förslaget. Enligt Boverkets bedömning bör kommande föreskrifter även vara anmälningspliktiga som tekniska föreskrifter enligt EU:s anmälningsdirektiv.

Konkurrensverkets synpunkter

Konkurrensverket avstyrkte Boverkets tidigare förslag från 2015 om obligatorisk loggbok, eftersom det ansågs ha en negativ påverkan på konkurrensen inom bygg- och byggmaterialektorn. Konkurrensverket framförde i sitt yttrande att krav på obligatorisk loggbok gör det dyrare att bygga och svårt för små, medelstora och utländska företag att konkurrera med stora svenska byggföretag. Konkurrensverket förespråkade att fler utländska byggföretag ska ges möjlighet att etablera sig på den svenska byggmarknaden för att öka konkurrensen. Förslaget om krav på en nationell obligatorisk loggbok ansågs öka hindren för utländska bolag att etablera sig på den svenska byggmarknaden.

Konkurrensverket konstaterar att Boverkets nya förslag om obligatorisk loggbok kan påverka konkurrensen negativt på samma sätt som det tidigare förslaget eftersom byggföretag har olika möjligheter och beredskap att föra loggbok. Kostnadsuppskattningarna för att föra loggbok skiljer sig åt såvitt gäller olika företag och det finns en risk att många i dag har otillräckliga förutsättningar att uppfylla ett krav på ett ändamålsenligt sätt.

De etablerade stora svenska byggföretagen har ofta redan utvecklade system och mer resurser för att klara detta än små byggföretag. Även utländska byggföretag

² Konkurrensverket, Remiss – Boverkets rapport Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation (rapport 2015:46) N2015/08935/PUB, dnr 326/2016., Boverket (2015), *Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation - En så kallad loggbok*, rapport 2015:46, regeringsuppdrag.

kan ha motsvarande svårigheter. Boverkets egen konsekvensanalys konstaterar också att förslaget kan medföra liknande konkurrensproblem som det tidigare om obligatorisk loggbok från 2015.

Det är generellt sett svårt att beräkna nyttan av en loggbok. Boverket pekar i rapporten på att förslaget kan leda till ökade administrativa kostnader. Det gäller framför allt kravet på en kontinuerlig uppdatering av loggboken med alla tillförda och utbytta byggprodukter. Konkurrensverket kan konstatera att man i utformningen av det nya förslaget inte omhändertagit de potentiella konkurrensproblem som kan uppkomma på grund av kravet på loggbok.

Nyttan med loggbok är framför allt icke-monetära miljöeffekter då den kan minska tiden för att spåra och inventera kemikalier i byggnader och underlätta ökad återvinning och återanvändning av material. En effektiv återanvändning av material förutsätter dock att det finns en fungerande marknad för använda byggmaterial. Konkurrensverket konstaterar att det redan finns fungerande system på marknaden för loggbok som kan utvecklas över tid och få fler användare och att en sådan utveckling understöds av marknadens aktörer och deras agerande.

För närvarande saknas det dock regler om innehållsdeklaration för byggmaterial vilket begränsar nyttan av obligatoriskt krav på loggbok.³ En sådan innehållsdeklaration måste regleras på EU-nivå. Det bedrivs vidare ett arbete inom kommissionen för att ta fram en europeisk loggbok.⁴ Det finns därför för närvarande en osäkerhet om nyttan av att i närtid införa krav på obligatorisk loggbok och en risk att regleringen riskerar att snedvrیدا och hämma konkurrensen på byggmarknaden. Bristande konkurrens och krav på obligatorisk loggbok kan öka kostnaderna för byggandet, vilket är ett problem då de svenska byggkostnaderna redan är bland de högsta i EU och har identifierats som ett hinder för ökat bostadsbyggande.⁵

Konkurrensverket avstyrker därför Boverkets förslag om en ny lag och en ny förordning om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit ekonområdet John Söderström.

Rikard Jermsten

John Söderström

³ Delbetänkande *Resurseffektiv användning av byggmaterial*, SOU (2018:51), Kommittén för modernare byggregler.

⁴ Delbetänkande *Resurseffektiv användning av byggmaterial*, SOU (2018:51), Kommittén för modernare byggregler.

⁵ Konkurrensverket (2018), *Bättre konkurrens i bostadsbyggandet – En uppföljning av utvecklingen 2015–2018 samt en kartläggning av fortsatt utredningsbehov*, rapport 2018:7.